

POLITIET

SJEFEN FOR POLITIETS
UTLENDINGSENHET

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep
0031 OSLO

Deres referanse
201104372- /TRH

Vår referanse
2012/00083-2 008

Dato
30. mars 2012

Innspill til høringsnotat – forslag om endringer i straffeprosessloven og straffegjennomføringsloven - prøveløslatelse av utenlandske innsatte der utvisning skal iverksettes samtidig med løslatelsen – straffegjennomføringsloven § 42 sjette

1. Innledning

Politiets utlendingsenhet (PU) har i e-post av 23. januar 2012 fra Politidirektoratet (POD) blitt bedt om synspunkter på høringsnotatets kapittel 5; Kriminalomsorgens tilgang til taushetsbelagte opplysninger om hemmelige telefonnummer m v, straffegjennomføringsloven § 7a annet ledd ny bokstav d, kapittel 10; og prøveløslatelse av utenlandske innsatte med utvisningsvedtak, jf straffegjennomføringsloven § 42 sjette ledd, og kapittel 14; administrative og økonomiske konsekvenser. PUs synspunkter på ovennevnte forslag til endringer begrenses til endringer i straffegjennomføringsloven, kapittel 10, § 42 sjette ledd, og kapittel 14; administrative og økonomiske konsekvenser, idet øvrige forslag ikke direkte vil berøre PUs virksomhet.

2. Kommentarer til forslag til lovendring

PU har forholdt seg til at praksisendring som innebærer at vedtak om å prøveløslate utenlandske innsatte med utvisningsvedtak, er i samsvar med EMK artikkel 5, slik det fremkommer av rundskriv KSF-6/2010 av 29. oktober 2010. Bakgrunnen for rundskrivet var at sivilombudsmannen har stilt spørsmål ved om det foreligger tilstrekkelig årsakssammenheng mellom domfellelsen og det senere grunnlag for frihetsberøvelse, når denne kun er basert på manglende effektivering av utvisningsvedtak.

PU er enig i at det er behov for å trekke et klarere skille mellom frihetsberøvelse som skyldes straffegjennomføring og frihetsberøvelse grunnet manglende effektivering av utvisningsvedtak.

Bestemmelsen i straffegjennomføringsloven § 42 sjette ledd fremstår begrunnet i hensynet til effektivering av utvisningsvedtak. Det er åpenbare grunner for at det er hensiktsmessig at et utvisningsvedtak effektueres i og med løslatelse, slik at ikke straffedømte utlendinger uten

Politiets utlendingsenhet

Post: Postboks 8102 Dep, 0032 Oslo
Besøk: Christian Krohngate 32
Tlf: 22 34 24 00 Faks: 22 34 24 80
E-post: politiets.utlendingsenhet@politiet.no

Org. nr.: 986 210 504 mva
Bankgiro: 7694.05.10836

lovlig opphold i landet, løslates og fortsetter å oppholde seg i landet. Mange utenlandske borgere, herunder straffedømte, mangler reisedokumenter, og for mange er det vanskelig å fastslå rett identitet. Av disse grunner vil det måtte foretas ikke ubetydelige undersøkelser før uttransportering kan finne sted. Det er en forutsetning for at utvisning kan iverksettes samtidig med prøveløslatelsen at identitet og reisedokumenter foreligger og at det er innhentet aksept for retur. Dette vil ikke være klart hvis ikke politiet varsles i noe tid forut for løslatelsen. PU legger til grunn at det vil foregå en dialog mellom kriminalomsorgen og politiet om hvorvidt uttransportering er mulig på det tidspunkt hvor prøveløslatelse skjer.

PU er enig i departementets syn på at en fortsatt frihetsberøvelse av en utlending som, sett bort fra utvisningsvedtaket ville blitt prøveløslatt, bør forankres i utlendingsloven. Dette praktiseres av PU per i dag i de sakene hvor utlendingen også har søkt asyl og PU har ansvar for sakene frem til effektivering er skjedd.

PU ser at straffegjennomføringsloven § 43 første ledd kan komme til anvendelse overfor innsatte utlendinger som er utvist, idet utlendingen ikke vil ha lovlig opphold og ikke tillatelse til å ta arbeid i Norge, og slikt opphold vil kunne innebære overtredelse av utlendingslovens bestemmelser som kan medføre straff.

PU er også enig med departementet i at forholdet til EMK artikkel 5 kan inngå i skjønnsutøvelsen etter § 42 femte ledd.

PU ser på bakgrunn av det ovennevnte at § 42 sjetten ledd bør oppheves og at nærmere regler kan gis i forskrift og retningslinjer.

Det fremgår av høringsnotatet at departementet legger til grunn at dersom en domfelt utlending prøveløslates etter å ha utholdt halve straffetiden, når vilkårene i straffegjennomføringsloven § 42 tredje ledd er oppfylt, så skal det fortsatt være adgang til å sette som betingelse at utvisningsvedtak effektueres samtidig med løslatelsen. PU er av den oppfatning at det er svært viktig i disse tilfellene at det er anledning til å sette som vilkår at effektivering skjer i forbindelse med prøveløslatelse. Som nevnt vil en utvist utlending ikke ha lovlig opphold eller rett til å arbeide i Norge etter løslatelse.

Når det gjelder prøveløslatelse etter utholdt halve straffetiden vises det til PU innspill av 9. september 2011, i forbindelse med høringsforslag om prøveløslatelse av utenlandske innsatte som utvises med varig innreiseforbud, og gjeninnsetting av utenlandske innsatte på reststraff ved ulovlig retur.

3. Kommentarer til administrative og økonomiske konsekvenser

PU vil bemerke at endringen i straffegjennomføringsloven § 42 riktignok innebærer en viss innsparing av fengselsdøgn i fengsler underlagt kriminalomsorgen. Til gjengjeld kan endringene innebærer flere fengselsdøgn på Politiets utlendingsinternat. Dette vil gjelde i de tilfeller der effektivering ikke er mulig i og med prøveløslatelsen og fengsling anses nødvendig for at vedtaket skal kunne effektueres. Når utlendingsloven hjemler fengsling fordi politiet må fortsette identitetsundersøkelser og/eller det foreligger unndragelsesfare, er det klare utgangspunktet at utlendingen skal innsettes på Politiets utlendingsinternat. Som vist til av departementet vil endringen også forutsette økte saksbehandlingsressurser for å samkjøre

sakene mellom politiet, utlendingsmyndighetene og kriminalomsorgen, slik at målet om at effektivering av utvisningsvedtak og prøveløslatelse kan skje samtidig.

Vennlig hilsen

Ingrid Wirum
Sjef for PU

Erik Førde
avdelingsdirektør Juridisk avdeling

Saksbehandler: Anne Line Bjerkan